

A: arbetsmarknad

Oenighet om lönekartläggning är effektiv

Av Wilhelm Hultin | 25 oktober 2019 kl. 5:00 | 0 kommentarer

Henrik Ehrenberg och Edel Håål. [Foto: Sören Andersson/Camilla Svensk]

FÖRDJUPNING. Lönekartläggning är inte ett effektivt verktyg för att uppnå jämställdhet på arbetsmarknaden hävdar Riksrevisionen och Svenskt näringsliv. Men både Unionen och forskare hävdar motsatsen.

Riksrevisionen presenterade i maj 2019 en ny rapport om lönekartläggning, ett i deras mening, "trubbigt" verktyg för att minska lönegapet mellan män och kvinnor. Lönekartläggning blev lag 1994 och var då enligt Johanna Rickne, professor i nationalekonomi vid Stockholms Universitet, i stort sett något som alla partier ställde sig bakom.

I januari 2017 trädde en skärpt lag om kartläggning i kraft. Till fleras förtret. Enligt Riksrevisionens rapport påverkar inte krav på dokumentation könsgapet på den svenska arbetsmarknaden. Och därför uppmanar Riksrevisionen till att förändra bestämmelserna från 2017.

Missat hela poängen

Det är fel, säger Eberhard Stüber, senior utredare på Jämställdhetsmyndigheten, och Johanna Rickne som tillsammans kommenterat Riksrevisionens rapport i ett seminarium hos Arena idé.

Enligt Rickne och Stüber har lönekartläggning aldrig menat att vara ett sätt att minska lönegapet mellan kvinnor och män, snarare syftar det till att förebygga lönediskriminering ur ett "individbaserat rättighetsperspektiv".

Vidare har Sverige bindande åtaganden som följer av flera internationella direktiv, exempelvis från EU. Det är något de menar att Riksrevisionen inte tagit hänsyn till.

Nästa artikel

LO och Svenskt näringsliv skeptiska till regeringsförslag för jämställda löner

Fel metod

Edel Håål, expert inom lönebildning och jämställdhet på Svenskt näringsliv, säger att syftet med lönekartläggning är helt rätt.

– Vi är självklart ingen förespråkare för att kön ska vara en grund för lönesättning, säger hon till Altinget. Håål säger att i lönekartläggning jämförs enbart arbeten och inte hur de utförs. Det är inte tillräckligt vid lönesättning:

– Om man jämför manliga sjuksköterskor med kvinnliga sjuksköterskor så vet man ingenting om hur de här personerna har utfört sitt arbete. Och hur de har gjort det i förhållande till de kriterier som deras arbetsgivare har satt upp som grund för lönen.

Ni föreslår alltså inte att lönekartläggning ska upphöra, snarare att den ska reformeras?

– Regelverket som finns i lagen och den syn som Diskrimineringsombudsmannen kommunicerar, tycker vi behöver revideras.

Sanktionsmöjligheter

Enligt Henrik Ehrenberg, som är samhällspolitisk chef på Unionen, är lönekartläggningen ett viktigt verktyg för att utjämna löneskillnader mellan män och kvinnor.

Han tycker inte att kravet på själva lönekartlägningsprocessen borde ändras. Snarare att man borde öka möjligheterna att sanktionera de som inte håller sig till lönekartläggning.

– När lönekartläggningar väl genomförs och de görs på ett bra sätt så blir de effektiva verktyg, säger Ehrenberg till Altinget och fortsätter:

– Det har två viktiga effekter. Dels att synliggöra osakliga löneskillnader. Och försöka åtgärda dem och det ser vi när vi pratar med våra klubbar. Det är viktigt att arbetsgivaren gör det tillsammans med facket och vidtar faktiska åtgärder för att komma åt löneskillnader. Sen finns det ett annat syfte, när man gör lönekartläggningar kanske man upptäcker att man har otydliga lönekriterier.

Anser Unionen att lönekartläggning är ett effektivt verktyg för att uppnå jämställdhet?

– Ja, när man väl genomför dem så blir de effektiva. Vi kan se att om man har gjort lönekartläggningar tidigare år och sen gör en ny efter det så är det många fall där man inte behöver vidta nya åtgärder. Ett stort problem är att det finns en andel arbetsgivare som inte genomför lönekartläggning överhuvudtaget.

[Jämställdhet »](#)

[Löner »](#)

[Riksrevisionen »](#)

[Svenskt Näringsliv »](#)

[Unionen »](#)

wilhelm@altinget.se

Henter stillinger...

ANNONSERA PÅ ALTINGET